

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

3331
31 10 2006

Biroul permanent al Senatului
Bp. 105 7.11.2006

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Legea de reglementare a Camerelor de Comerț și Industrie din România*”, inițiată de domnul senator Viorel Arion din Grupul parlamentar al Alianței DA și de domnul deputat Ovidiu Ioan Silaghi din Grupul parlamentar al PNL (Bp. 505/2006).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca scop crearea unui nou cadru legal referitor la camerele de comerț și industrie din România.

Astfel, camerele de comerț și industrie sunt organizații autonome, neguvernamentale, apolitice, fără scop patrimonial, cu personalitate juridică, create în scopul de a reprezenta, apăra și susține interesele membrilor lor și ale comunității de afaceri în raport cu autoritățile publice și cu organismele din țară și din străinătate.

Inițiativa legislativă este structurată pe VI Capitoare, ale căror prevederi se referă în principal la:

- camerele de comerț și industrie județene;
- Camera de comerț și Industrie a României;
- controlul și supravegherea camerelor de comerț și industrie;
- relațiile camerelor de comerț și industrie cu autoritățile publice;
- camerele de comerț bilaterale.

II. Propuneri și observații

1. Referitor la **art. 2 alin. (2)** precizăm următoarele:

Prevederile menționate definesc sfera de aplicabilitate a legii în baza criteriului subiectiv – sub incidența reglementării se află anumite categorii de persoane fizice și juridice, denumite generic comercianți. Tradiția dreptului comercial românesc este de a defini comerciantul prin prisma unui criteriu obiectiv. Astfel, potrivit art. 7 din Codul comercial „*sunt comercianți aceia care fac fapte de comerț, având comerțul ca o profesiune obișnuită, și societățile comerciale.*” Această definiție, consacrată deja, include toate categoriile enumerate în art. 2 alin. (2) din inițiativa legislativă.

Din aceste rațiuni nu se justifică introducerea unui nou concept de comerciant, chiar dacă acesta este limitat la sfera de aplicare a acestei legi.

2. **Art. 3 alin. (2)** prevede radierea denumirii organizațiilor, dacă aceasta include sintagma „*cameră de comerț și industrie*”. Precizăm că denumirea este un element esențial al identității unei organizații fără de care organizația nu poate fi înscrisă în Registrul asociațiilor și fundațiilor (art. 6 lit. c) din *Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile*, prin urmare refuzul modificării denumirii atrage nu numai radierea acesteia, ci poate constitui chiar motiv de dizolvare de drept. În aceste circumstanțe, recomandăm folosirea soluției (dizolvare de drept dacă într-un termen determinat organizația nu a procedat la modificarea denumirii) oferite pentru o situație similară (interdicția folosirii în cadrul firmei unei societăți comerciale a cuvintelor „*academie*”, „*universitate*”, „*școală*”). Această soluție (reglementată prin *Ordonanța Guvernului 72/2004*) a fost supusă controlului Curții Constituționale, fiind declarată conformă cu prevederile Constituției (Decizia Curții Constituționale nr. 188/2005, Decizia Curții Constituționale nr. 325/2005).

3. Prevederile **art. 3 alin. (3)** conferă camerelor create în temeiul Decretului-Lege nr. 139/1990 calitatea de **succesoare** ale camerelor de comerț și industrie desființate prin Decretul – Lege nr. 74/1949.

Camerele de comerț și industrie aveau, anterior adoptării Decretului nr. 74/1949, statut de instituții publice, reglementat prin Legea pentru camerele de comerț și de industrie din 14 februarie 1929, publicată în Buletinul oficial nr. 36 din 14 februarie 1929. Ulterior desființării, atribuțiile acestora au fost preluate de direcțiile comerciale județene sau comunale, respectiv Ministerul Comerțului și Alimentației, instituție care a preluat, în administrare, și bunurile camerelor de comerț și industrie desființate, fondurile bănești realizate vărsându-se la bugetul general de venituri al statului.

Așadar, camerele de comerț, caracterizate ca “*persoane juridice fără scop patrimonial*”, nu pot fi succesoare ale unor instituții publice, întrucât succesiunea implică dobândirea unor bunuri aparținând domeniului public, aflate în administrarea instituțiilor publice. Ca urmare, sub aspect patrimonial, teza succesiunii contravine art. 136 alin. (4) din Constituția României.

Totodată, referirea la Decretul-Lege nr. 139/1990 conferă normei juridice un **caracter retroactiv**, deoarece reglementează regimul juridic al camerelor de comerț și industrie în perioada 1990 – 2006 și astfel contravine art. 15 alin. (2) din Constituția României, care prevede: “*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*”

Prin reglementarea în cauză este influențată și soluționarea eventualelor litigii în curs de judecată, în dosarele declanșate de camerele de comerț pentru retrocedarea imobilelor camerelor de comerț interbelice, bunuri aparținând domeniului public al statului potrivit art. 136 din Constituție și prevederilor *Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia*.

Din aceste rațiuni, considerăm necesară eliminarea alin. (3) al art. 3.

4. Potrivit dispozițiilor **art. 4 alin. (1) lit. g**, camerele județene “*asigură organizarea și funcționarea birourilor unice pentru obținerea înregistrării și autorizării funcționării comercianților din unitatea administrativ-teritorială respectivă, la nivel județean și al municipiului București*”.

Sub acest aspect, arătăm că, în accepțiunea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2001 privind simplificarea unor formalități administrative pentru înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților*, biroul unic era constituit prin prezența reprezentanților autorităților avizatoare la registrul comerțului și funcționa ca o structură distinctă de acesta, într-un punct unic, pentru autorizarea funcționării comercianților din punct de vedere al prevenirii și stingerii incendiilor (PSI), sanitar, sanitar-veterinar, al protecției mediului și al protecției muncii, concretizată prin emiterea anexei la certificatul de înregistrare, semnată de reprezentanții autorităților avizatoare.

Prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 129/2002 pentru modificarea Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2001*, având ca obiect de reglementare trecerea Oficiului Național al Registrului Comerțului de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României în subordinea Ministerului Justiției, ca instituție publică, biroul unic se integrează în structura oficiilor registrului comerțului de pe lângă tribunale.

După intrarea în vigoare a Legii nr. 359/2004, al cărei scop a fost acela de a alinia la practica statelor din Uniunea Europeană formalitățile de înregistrare în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, de înregistrare fiscală a acestora, precum și de autorizare a funcționării persoanelor juridice, biroul unic a devenit doar “*o registratură*” - primiri și eliberări de acte -, instituția cunoscută în spațiul european ca “*one*”

stop-office" fiind în prezent registrul comerțului. Astfel, potrivit art. 17¹ din Legea nr.359/2004, în special cele aduse de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2004, “(1) *Biroul unic din cadrul oficiului registrului comerțului de pe lângă tribunal, pe baza declarațiilor-tip prevăzute la art. 15, eliberează solicitanților certificate constatatoare care atestă că:*

a) s-a înregistrat declarația-tip pe propria răspundere, din care rezultă că la sediul social sau secundar nu se desfășoară activitățile prevăzute în actul constitutiv sau modificator;

b) s-a înregistrat declarația-tip pe propria răspundere, din care rezultă că sunt îndeplinite condițiile de funcționare prevăzute de legislația specifică în domeniul prevenirii și stingerii incendiilor (P.S.I.), sanitar, sanitar-veterinar, protecției mediului și protecției muncii, pentru activitățile declarate;

c) s-a înregistrat declarația-tip pe propria răspundere, din care rezultă modificările intervenite față de declarația-tip anterioară.(...)”

Potrivit art. 17² din actul normativ citat anterior, „ (1) *În vederea efectuării controlului de către autoritățile publice competente privind conformitatea celor declarate potrivit art. 15, oficiul registrului comerțului de pe lângă tribunal transmite acestora copiile declarațiilor-tip (...)*”.

Observăm așadar că activitatea biroului unic vizează doar preluarea și transmiterea către autoritățile competente a datelor din cererea de înregistrare și din declarațiile pe propria răspundere. Având în vedere noul rol de “*registratură*” pe care îl are biroul unic urmare a modificărilor survenite în reglementarea sa, apreciem că nu se justifică, din punct de vedere al eficienței, ca acesta să fie îndeplinit de o structură diferită de cea care realizează operațiunea însăși de înmatriculare. Efectul acestui transfer ar avea ca efect complicarea și prelungirea operațiunii de înregistrare în registrul comerțului.

5. Prevederile menționate la **art. 4 lit. i)** conferă camerelor de comerț competența de a certifica “*dreptul de semnătură*” al persoanelor care angajează valabil comercianții.

Precizăm, sub acest aspect, că posibilitatea certificării autenticității semnăturii persoanelor ce reprezintă un comerciant față de terți și în justiție nu poate aparține decât instituției care are competența legală de a înregistra valabil mențiunea cu privire la aceste persoane, respectiv oficiul registrului comerțului, orice altă entitate neputând oferi decât o informație dintr-o sursă secundară, caz în care nu putem vorbi de “*certificare*” a semnăturii.

Din aceste rațiuni, recomandăm eliminarea din textul art. 4 lit. i) a tezei “*precum și dreptul de semnătură al persoanelor care îi angajează în mod valabil*”.

6. Referitor la **art. 4 lit. z) pct. 15**, precizăm următoarele:

Inițiativa legislativă acordă camerelor de comerț dreptul de a facilita obținerea cazierului fiscal, în vederea înscrierii în registrul comerțului.

Sub acest aspect, menționăm că în contextul recentelor modificări ale *Ordonanței Guvernului nr. 75/2001 privind organizarea și funcționarea cazierului fiscal*, Oficiul Național al Registrului Comerțului va avea acces permanent la baza de date privind cazierul fiscal, prelevarea datelor făcându-se automat, nemaifiind necesară, așadar, pentru înscrierea în registru obținerea, de către comerciant, a cazierului fiscal. Prin urmare, apreciem necesară eliminarea punctului 15 al literei z).

7. **Art. 4 lit. z) pct. 16** prevede atribuția camerelor de comerț *“de a furniza la cerere informații despre firme privind identificarea, date de identificare despre serii de firme grupate pe diferite criterii, informații din situațiile financiare anuale depuse la oficiile registrului comerțului de pe lângă tribunale, raport istoric despre o firmă, fișa sintetică a investiției străine pentru o țară și o perioadă definită și informații statistice”*. Din examinarea coroborată a prevederilor art. 58 și art. 4 lit. z) pct. 16, se poate concluziona că datele obținute cu titlu gratuit de la registrul comerțului vor fi ulterior furnizate publicului (deci nu numai comercianților sau membrilor camerelor), percepându-se în acest scop, un tarif, fără ca aceste date să fie supuse unei activități de prelucrare, care să le confere o valoare suplimentară.

Notăm, de asemenea, că transferul acestor competențe de la Oficiul Național al Registrului Comerțului, instituție publică, finanțată integral din venituri proprii la camerele de comerț și industrie teritoriale are ca efect lipsirea instituției de sursele financiare necesare autofinanțării și aducerii la îndeplinire a proiectelor deja demarate. În aceste condiții, inițiativa legislativă ar trebui să prevadă și sursele de acoperire a diminuării veniturilor, așa cum dispun prevederile art. 138 alin. (5) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice.

Din aceste considerente, apreciem că acest text trebuie reformulat, pentru ca dreptul camerelor de a furniza informații obținute de la oficiile registrului comerțului să nu aducă atingere competențelor acestora din urmă și să nu pericliteze eficiența derulării activității lor.

Totodată, remarcăm că prestarea serviciilor de furnizare de informații este atribuită, în mod expres, Oficiului Național al Registrului Comerțului prin dispozițiile Legii nr. 26/1990, transferul acestei atribuții având semnificația modificării implicite a acestui act normativ, deci pentru adoptarea sa este necesară întrunirea condițiilor speciale de majoritate prevăzute de art. 76 alin. (1) din Constituția României.

8. **Art. 7** instituie obligația autorităților publice de a oferi camerelor județene, în mod gratuit, informațiile cu caracter public necesare exercitării atribuțiilor lor și obligația camerelor județene de a elibera, tot în mod gratuit, informațiile cerute de autoritățile administrației publice locale sau centrale. Reamintim faptul că, există o serie de instituții publice care furnizează unele dintre informațiile la care se face referire mai sus numai cu perceperea unor taxe. Astfel, potrivit art. 11 din Legea nr. 26/1990 *„pentru operațiunile efectuate, oficiul registrului comerțului percepe taxe și tarife stabilite prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Justiției și a Ministerului Finanțelor Publice”*. În consecință, recomandăm reformularea articolului prin eliminarea acestor obligații.

9. Examinarea coroborată a **art. 33 alin. (2) lit. b)** și a **art. 60** conduce la concluzia că propunerea legislativă realizează un transfer al competenței de furnizare a serviciilor de asistență pentru operațiunile de înregistrare la registrul comerțului. Apreciem că prin aceste prevederi se creează un monopol în prestarea acestui serviciu, cu efecte negative asupra mediului concurențial și asupra intereselor comercianților.

În opinia noastră, un caracter benefic real va avea crearea unui cadru competitiv, prin prevederea posibilității ca ambele categorii de entități să exercite această activitate. Propunem așadar, menținerea art. 33 alin. (2) lit. b), dar eliminarea art. 60 din inițiativa legislativă.

10. Propunem modificarea **art. 33 alin. (2) lit. f)**, astfel:

„f) – organizează târguri naționale și internaționale în țară și participarea societăților comerciale la târguri și expoziții în străinătate”.

11. Art. 35 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată*, dispune că *„în limbajul normativ aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceiași termeni”*. Propunerea legislativă nu respectă regula unității terminologice în condițiile în care folosește atât sintagma *„agenți economici”* cât și pe cea de *„comercianți”*. Având în vedere că sintagma *„comercianți”* se regăsește atât în Decretul-lege nr. 139/1990 privind camerele de comerț și industrie din România, cât și în Legea nr. 26/1990, propunem numai utilizarea acesteia din urmă în tot cuprinsul inițiativei legislative.

12. Potrivit prevederilor **art. 58** din inițiativa legislativă, *„În termen de 30 de zile de la publicarea legii în Monitorul Oficial, Oficiul Național al Registrului Comerțului și oficiile registrului comerțului de pe lângă tribunale vor crea condițiile necesare pentru accesul nelimitat, permanent și gratuit al Camerelor de Comerț și Industrie la toate datele necesare îndeplinirii atribuțiilor lor legale”*.

Sub acest aspect, arătăm următoarele:

a) în conformitate cu dispozițiile *Hotărârii Guvernului nr. 1213/2005 privind realizarea de către instituțiile din sistemul judiciar, în colaborare cu Serviciul de Telecomunicații Speciale, a rețelei securizate de comunicații de arie extinsă*, transferul datelor între Oficiul Național al Registrului Comerțului și oficiile registrului comerțului de pe lângă tribunale se face prin rețeaua securizată de comunicații de arie extinsă, nefiind posibilă transmiterea acestora în integralitatea lor către entități neguvernamentale.

b) pentru obținerea codului unic de înregistrare și a cazierului fiscal, Oficiul Național al Registrului Comerțului, în calitate de instituție publică are acces la bazele de date ale Ministerului Finanțelor Publice, acces care nu poate fi permis unor entități neguvernamentale.

c) potrivit hotărârilor EBR-European Business Register (Asociația Europeană a Registrelor Comerțului), în vederea integrării registrelor comerțului din țările membre ale Uniunii Europene, Oficiul Național al Registrului Comerțului urmează a realiza conexiunea bazelor sale de date cu cele ale registrelor din celelalte state membre. În acest sens, a fost demarat Proiectul BRITE (Integrarea Bazelor de Date ale Registrelor Comerțului la nivel european), finanțat de Comisia Europeană în scopul aplicării politicilor comunitare referitoare la dreptul societăților comerciale (societatea europeană – “*societas europea*”, sucursalele transfrontaliere, transferul sediilor în alte state, interoperabilitatea domeniilor și suport pentru participarea la achizițiile publice).

Prin urmare, ținând seama de considerentele prezentate, apreciem că bazele de date ale Oficiului Național al Registrului Comerțului nu pot fi accesate, în mod nelimitat, fără o monitorizare din partea deținătorului bazei de date, de către camerele de comerț și industrie.

De asemenea, așa cum arătam anterior, furnizarea acestor informații cu titlu gratuit (care sunt revândute de camerele de comerț, în temeiul art. 4 lit. z) pct. 16) are ca efect lipsirea instituției de sursele financiare necesare autofinanțării. În consecință, propunem reformularea art. 58 din inițiativa legislativă, în sensul statuării că furnizarea informațiilor va fi posibilă în temeiul unui contract de operator. Clauzele contractuale vor fi stabilite prin protocol, încheiat între Ministerul Justiției - Oficiul Național al Registrului Comerțului și Camera de Comerț și Industrie a României, în lege urmând a se prevedea principalii indicatori (cuantumul minim/maxim al prețului furnizării informației prin contract, preț ce nu va depăși costul administrativ al colectării/întreținerii/livrării datelor).

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul susține adoptarea acestei inițiative legislative, sub rezerva însușirii propunerilor și observațiilor de la pct. II.**

Cu stimă

A handwritten signature in black ink, reading "Tăriceanu", written in a cursive style. The signature is positioned to the left of a faint circular stamp.

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului